

Radikális szóláskényszer a Krisztus nevében ApCsel 4,18-22
Reggeli áhítat, Felsőőr, 2016. július 15.

Kedves Testvéreim!

Egy koncepció per bírósági tárgyalását idézi fel a Szentírás, amely az átütő erejű szolgálatot, a gyógyító folyamatot elindító Péter és János apostolok ellen zajlik. Egy ilyen helyzetben ember feletti dolog higgadtnak lenni. Itt minden szónak súlya van. A vád és a védelem képviselői is szűkszavúak, tömörök, de célratorók.

Az izraelita *lelki főhatóság* először akar zablát, szájkosarat tenni a Krisztus tanúira. A bírakat nem a mellékalakok érdeklik: ők csak kis pontok az ügyben. Az igazi zavart a Jézus neve okozta. Ha a tanítványok maguktól gyógyítottak volna, akkor semmi baj nem lenne. De mivel mindezt a Jézus nevében tették, ezért a Jézus neve ingerli a hivatalos szerveket, s megtiltották nekik, hogy Jézus nevében és róla tanítsanak.

Beszédtilalom: csak semmit a Jézus nevében!

Szóelvonás, megvont tanítási szabadság, szilencium, átokmondás, eretneknek bélyegzés.

Fordulópont ez a történet, mert elvált egymástól a vallási érdek és a Krisztus-hit. Szétválnak az utak. Az üdvözítő csodanév a Jézusé, de akkor bebizonyosodik, hogy a vallás ilyen csodát nem tud tenni. Ne terjedjen, ezért fenyegessük meg őket.

Ebben a helyzetben szólal meg Péter és János. Így lesznek előállított vádlottakból tanúkká, de nem a maguk, hanem a Krisztus ügyében, s mondják ki félreérthetetlenül: *nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk*. Radikális szóláskényszer ez a kemény beszédtilalommal szemben.

Különleges oka van ennek a szóláskényszernek. Határozott tanúvallomásuk mögött nem a humánus, a nyomorúság szülte megindultság van. Ez kevés lett volna a gyógyításhoz is, meg az igaz tanúvallomás megtételéhez is. Ami miatt nem tehetik meg, hogy mást mondjanak, az egy-egy kitörölhetetlen kudarc a tanúságban. Az elbukás, a *lapsus* szüli bennük a legerősebb belső parancsot és elkötelezést. A két bennfentes tanítvány, a későbbi két nagy egyháztest, a keleti és a nyugati keresztyénség oszlopapostolai életük során már átérték, hogy mindennek van határa. Van határa a tanítvány, a Krisztust követő ember szabadságának is. Keserűen közös tapasztalatuk az, hogy mindketten megtettek valamit, amit nem lett volna szabad: hamis tanúkká süllyedtek az

egyetlen Hű és Igaz Tanúval szemben. Akkor, életüknek ezen a pontján kaptak valamit, ami egy egész életre adósokká tette őket, ami miatt nem tehetik meg, hogy hallgassanak, hogy kapituláljanak.

Péternél ez a pont a háromszori tagadás volt. Elkövette a legdurvább hamis tanúságot, mert megszenteltelte azt a pillanatot, amikor az Igaz Tanú odaadta magát áldozatul egy világnyi hamis tanúért, s ő azt mondta: nem ismerem ezt az embert... S mindezek után Péter azt kapta, hogy még Jézus halála előtt szembenézhetett a Mester megbocsátó tekintetével, hogy később háromszoros hűségnyilatkozatot tehessen mellette.

János pedig, miután Pétert magára hagyta, egyszerűen felszívódott. Ő a hamis tanúságnak ezt az általunk oly szeretett formáját választotta — eltűnt, néma maradt, nem jelent meg, s így hallgatásával lett cinkosa a tagadó Péternek. De ő is kapott valamit, ami miatt adósa lett Jézusnak. János megkapta a fiúi helyet Jézus földi családjában, amikor Jézus így szólt le a keresztről Máriához: *'Íme, a te fiad'*, majd Jánoshoz: *'Íme, a te anyád'*. Micsoda megtiszteltetés és felemeltetés ez Jánosnak!

Ezek a személyesen átélt látás- és hallás-élmények pecsételték meg, égették a szívükbe és tették elfeledhetlenné az Isten ígéreteit beteljesítő Krisztus mellett szerzett tapasztalataikat. Előzetes tetteik logikátlan folytatásaként nagy dolgot kaptak: megbocsátó szeretetet, életlehetőséget, bizonyítási alkalmat, bátor felszabadultságot, kegyelmet kaptak. Ez az, ami tanúságra kötelezi őket. Mivel tudják, hogy mi a különbség a *nekem mindent szabad* fennhéjázása és a *nem tehetem meg* alázata között, ezért becstelenség lenne nem vállalni mindennel és mindenkivel szemben a Krisztus melletti kiállást.

A kegyelem élmény és a Krisztus élmény összekapcsolódva csodát művel. A kegyelem lekötelezettjei a kegyelem Urának erejével legyőzik a betegséget, a hatalmi erőket, az érdekeket, a körülményeket. A kegyelem ereje ma is csodákat tesz: nagyszerű életerőket tud mozgósítani, küzdeni segít, és megmentő erő bennünk is, sőt át tud formálni!

Boldogok lehetünk, hogy ez az apostoli tapasztalat személyes tapasztalat lett. Önmérsékletre készítő, de bátorságra buzdító

különböztetés: mit tehet meg az egyház és mit nem?!

Akiben győz az a gonosz gondolat, hogy én már annyira bennfentes és egyházas vagyok, hogy engem már az Isten sem kérhet számon, ott már bent van a romlás. Ott, ahol elhisszük az életben, hogy el lehet követni úgy valamit, hogy arra sohasem derül fény, el lehet venni valamit, amit soha senki nem tud meg, s elárulhatom úgy az Isten ügyét, hogy azért senki nem von kérdőre soha, az maga a tagadás és az árulás. Ez az a hallatlan csapda, ami újra és újra megkörnyékezi az egyházat és a magát túlzottan bennfentesnek tartó embert. Török István professzor egyik előadásában mondta, hogy *'a mi életterünk, a környező társadalom is olyan, mint egy óriási tárgyalóterem, ahová vallomástételre vagyunk beidézve. Hitelt érdemlő-e megjelenésünk, szavunk, nyom-e a latban vallomásunk? Sorskérdés számunkra.'*

A belső meggyőződés felvállalni tudása érdekében Jézus Krisztus nekünk is ad olyan személyes látás- és hallás-élményeket, amelyek védekező reakciót indítanak el, tisztánlátást adnak, bátorságot, szókimondást, hitvallást és helytállást. Mindenkinél másképpen teszi ezt Isten Pártfogó Szentlelke, de teszi. Emlékeztet: bennünket is akkor ajándékozott meg valamivel, amikor már mindent eljászottunk, amikor a legjobban fenekedtünk ellene, amikor a legnagyobb kudarc közepén tehetetlenkedtünk. S akkor jött Ő...

Ezek miatt a pillanatok miatt lehetünk mi is tanúk és kaphatunk idézést a Krisztus ügyében történő szólásra, amikor embereket, közösségeket, hatalmakat ingerel a Krisztus nevében kimondott erőteljes szó, a Vele járt út, a Tőle elkért döntés, az Ő hatalmának visszاسzoríthatatlansága, az Ő türelmének kiboríthatatlansága, amikor vadul és ésszerűtlenül pert indítanak Őellene.

A Krisztus ügyében méltóság megidézhető tanúnak lenni, amelynek mindenkori előfeltétele, hogy legyen látás- és hallás-élmény! Aki nem látott meg semmit és nem hallott meg semmit abból, ami körülötte, érte és benne történt a Szentlélek által, az nem tud miről és kiről tanúságot tenni. Az csak mellébeszél és hamis

tanúzni fog. A megidézhetőség előfeltétele, hogy belül kell lenni az eseményeken: látó és halló távolságon belül, mert egyébként nincs mit mondanunk.

Németh László életének és munkásságának etikai kulcsszava is ez: tanúnak lenni. Amikor elindította egyszemélyes szerzőgárdájú saját lapját, akkor annak is a *Tanú* címet adta, s így indokolta a névadást: *'Nem Figyelő, hanem Tanú. Nemcsak szemtanúja annak, ami van, hanem bizonyosságtevő amellet, ami örök.'* Alapigénk világosságába állítva válik számunkra igazán használhatóvá e mondat. Számunkra a tanúságtétel tartalma valóban igazán örök: az Atyaisten felfoghatatlan szeretetéből kegyelmet kaptunk a Krisztusban, amely kegyelmet a Szentlélek segít elfogadni, a magunkénak tudni (ld. Heidelbergi Káté 53.).

Miközben jobban látjuk, amit Isten tett és tesz értünk, miközben tisztábban halljuk az Ő parancsait és óvó figyelmeztetéseit, aközben kialakul egy másik fajta látás és hallás is, amely hitelesebben látott képet és helyesebben értett szavakat ad a felebarátról, melynek következtében az apró bizonyoságtételek is komolyabbak, szeretetteljesebbek, igazabbak lesznek, mert nem tehetjük meg, hogy mást mondjunk, mint amiket láttunk és hallottunk.

A Pétert és Jánost ábrázoló életkép arra is figyelmeztet bennünket, hogy a keresztyén ember rendeltetése nem a megváltás, hanem a tanúság. Isten elfogadta a Krisztus megváltó halálát, megelégedett vele, s ezt tudtul is akarja adni másoknak. Ne lépjük túl hatáskörünket! A megváltáshoz képest a tanúság olyan passzív feladatnak látszik, mégis kimerítően és sokszor erőnket meghaladó módon aktív dolog. Üdvösségbe vágó feladat, ami nemcsak a vádlók előtt történik, hamis tanúktól és hamis bíraktól körülvéve, hanem olyan dolog, amit az Igaz bíró is figyel és azt ígéri: *"Aki tehát vallást tesz én rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt..."* Mt 10,32-33. Ámen.

Dr Fekete Károly, ref. püspök, Debrecen